
WordPress-verkkokurssi

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Mediatekniikan koulutusohjelma

Riihimäen toimipiste, syksy 2013

Eveliina Korpela ja Vilja Jäntti

RIIHIMÄEN TOIMIPISTE
Mediatekniikan koulutusohjelma

Tekijä	Eveliina Korpela ja Vilja Jäntti	Vuosi
2013		
Työn nimi	WordPress-verkkokurssi	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Hämeen ammattikorkeakoulu. Työn aiheena on WordPress-sisällönhallintajärjestelmää käsittelevä verkkokurssi sekä siihen liittyvä verkkopedagogiikka. Opinnäytetyössä tutustutaan WordPress-sisällönhallintajärjestelmään, minkä lisäksi työ kattaa verkkokurssin suunnittelun ja toteuttamisen vaiheet. Työssä tuodaan esille myös kurssin aikana tehtyt havainnot ja ajatukset jatkokehitystä varten. Opinnäytetyön tavoitteena on toimia suuntaa antavana dokumenttina Hämeen Ammattikorkeakoulun tulevaisuudessa järjestämille verkkokursseille.

Työssä perehdytään aluksi verkko-oppimisympäristöön ja verkkopedagogiikan perusteisiin, mikä toimii pohjana itse verkkokurssin suunnittelulle. Verkkokurssi suunnitellaan samalla periaatteella kuin muutkin Hämeen Ammattikorkeakoulun kurssit. Käytännössä verkkokurssille suunnitellaan aluksi tavoitteet, toteutussuunnitelma ja arviointiperusteet, minkä jälkeen siirrytään kurssimateriaalin, harjoitteiden ja kurssityön laatimiseen.

Verkkokurssin toteutuksessa keskitytään verkkokurssin ylläpitoon. Kurssin aikana tarkkaillaan osallistujien aktiivisuutta ja kurssin sujuvuutta. Ongelmatilanteissa opiskelijoihin ollaan yhteydessä Moodlen keskustelupalstan kautta. Toteutuksen aikana tarkastetaan myös opiskelijoiden palauttamat harjoitukset ja kurssityöt.

Verkkokurssit ovat aika- ja paikkariippumattomuutensa vuoksi osoittautuneet hyödylliseksi osaksi ammattikorkeakoulujen kurssitarjontaa. Kaiken kaikkiaan WordPress-verkkokurssi onnistui muutamista ongelmista huolimatta hyvin. Korjaamalla ja varautumalla opinnäytetyössä havaittuihin ongelmiin, on verkkokursseista mahdollista luoda toimiva osa ammattikorkeakouluopintoja.

Avainsanat verkkokurssi, pedagogiikka, verkko-oppimisympäristö, WordPress

Riihimäki

Degree Programme in Media Technology

Author
2013

Eveliina Korpela and Vilja Jäntti

Year

Subject of Bachelor's thesis

WordPress online course

ABSTRACT

The topic of this thesis is an online course about WordPress content management system as well as the pedagogy related to it. In addition to WordPress itself, the thesis elaborates by going through all the phases in designing and executing an online course. The thesis also discloses all the observations made during the course as well as the ideas to improve the course hereafter. This thesis was commissioned by HAMK University of Applied Sciences, and the aim of this thesis was to act as a directional document for all the online courses HAMK will arrange in the future.

Initially the on online learning environment and the basics of online pedagogy are described, which outline the principles of designing the online course itself. Basically the course is designed in the same manner as all other courses at HAMK University of Applied Sciences. In practice this means that goals and objectives, the course execution plan and evaluation principles are designed first followed by the course material, exercises and the final project.

The course implementation concentrated on the maintenance of the online course. During the course the students' activity and the general progress of the course were observed. The students were contacted through a Moodle discussion board to resolve problems. All returned exercises and final projects were evaluated during and after the course.

Online courses have proved to be a useful addition to courses offered at universities of applied sciences, because of their independence of time and place. All in all, the WordPress online course went well despite a few problems. By fixing and preparing all the detected problems, it is possible to make online courses a well-functioning part of studies of HAMK University of Applied Sciences.

Keywords online course, pedagogy, online learning environment, WordPress

Pages 21 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	VERKKO-OPPIMISYMPÄRISTÖ	1
2.1	Ympäristö.....	1
2.2	Alustat	2
2.3	Ohjelmat.....	3
3	PEDAGOGIIKKA.....	4
3.1	Oppiminen verkkoympäristössä.....	4
4	WORDPRESS	5
4.1	Käyttötarkoitus	5
4.2	Ominaisuudet	6
4.2.1	Lisäosat.....	8
4.2.2	Teemat	8
5	VERKKOKURSSI	10
5.1	Kurssin tarkoitus	10
5.2	Kurssin tavoitteet.....	10
5.3	Kurssin valmistelu.....	10
5.3.1	Käytännön opetusjärjestelyt	11
5.3.2	Toteutussuunnitelma.....	11
5.3.3	Kurssimateriaali.....	13
5.3.4	Kuvaruutukaappaukset	13
5.3.5	Harjoitteet	14
5.3.6	Kurssityö.....	17
5.3.7	Arviointiperusteet	17
5.3.8	Kurssipalaute	18
5.4	Kurssin toteutus.....	18
6	YHTEENVETO	19
6.1	Lopputulos.....	19
6.2	Havainnot	20
6.3	Jatkokehitys.....	21
	LÄHTEET	22

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on toteuttaa verkkokurssi WordPress-sisällönhallintajärjestelmän käytöstä ja kartoittaa verkkopedagogiikan periaatteita. Kurssi toimii eräänlaisena kokeiluna, joka auttaa tulevaisuudessa verkkokurssien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Opinnäytetyössä käydään läpi myös, mitä verkko-oppimisympäristöllä ylipäätään tarkoitetaan sekä listataan verkkokurssin toteutuksessa käytettävät ympäristöt, alustat ja ohjelmat. Verkko-oppimisympäristön esittely rajoitetaan Hämeen Ammattikorkeakoulun käyttämiin työkaluihin ja ratkaisuihin.

Opinnäytetyössä keskitytään nimenomaan siihen, kuinka ihminen oppii verkossa eikä niinkään pedagogiikkaan yleensä. Yhtenä ajatuksena on tuoda esille verkko-oppimisen ja verkko-oppimisympäristöjen tuomia mahdollisuuksia ja toisaalta myös rajoituksia. Verkkopedagogiikkaan perehtyminen toimii perustana verkkokurssin suunnittelulle ja toteuttamiselle.

Hämeen Ammattikorkeakoulu pyrkii tarjoamaan opiskelijoilleen jatkossa yhä enemmän verkkototeutuksia, jotta opiskelu olisi vähemmän sidoksissa aikaan ja paikkaan. Opinnäytetyössä tutkitaan, kuinka verkkokurssi kannattaa toteuttaa sekä pyritään havaitsemaan verkko-opetuksessa mahdollisesti ilmeneviä ongelmia. Toisaalta pyritään myös haravoimaan verkko-opetukseen parhaiten soveltuvat metodit.

2 VERKKO-OPPIMISYMPÄRISTÖ

Verkko-oppimisympäristöllä tarkoitetaan verkon hyödyntämistä oppimisympäristönä. Tällöin oleellinen osa opiskelusta tapahtuu verkossa. Itse oppimisympäristöksi taas käsitetään kokonaisuus, jossa opiskelu tapahtuu (Saarinen, Varis, Vainio, Rintala, Piipari & Nokelainen 2002, 113).

2.1 Ympäristö

Verkko-oppimisympäristöt toteutetaan hyödyntäen Internetiä ja verkkoteknologiaa. Verkkopohjaiset oppimisympäristöt muodostuvat pääasiassa hypertekstirakenteista, hypermediasta, linkeistä, vuorovaikutuskanavista kuten sähköpostista ja foorumeista sekä mahdollisista vuorovaikutteisista, ohjelmoiduista sivuista ja tekstinkäsittelyohjelmista. (Matikainen & Manninen 2000, 37.)

Verkko soveltuu erinomaisesti avoimeksi oppimisympäristöksi. Avoimella oppimisympäristöllä tarkoitetaan avoimuutta erilaisia opiskelijoita ja heidän opiskelutyylejään kohtaan. Verkossa toimiva avoin oppimisympäristö tukee opiskelijoiden itseohjautuvaa oppimista sekä

tarjoaa mahdollisuuden opiskella ajasta ja paikasta riippumattomasti. (Saarinen ym. 2002, 113-114.)

Avoimessa oppimisympäristössä itse oppija on aktiivisin toimija. Avoimessa oppimisympäristössä oppimisen aloittamisen takana olevat motiivit ja opiskelupäätös ovat yleensä oppijan itse vapaaehtoisesti tekemiä sen sijaan että oppija olisi määrätty siihen. Oppijalla on myös mahdollisuus työskennellä joustavasti itse parhaaksi näkemällään tavalla ja aikataululla. Avoin oppimisympäristö korostaa oppijan omatoimisuutta. (Kiviniemi 2000, 10-11.)

Oppijan ollessa aktiivisin toimija, muuttuu opettajan rooli merkittävästi. Opettaja ei ole enää tiedonjakaja vaan enemmänkin oppilaiden auttaja ja työn ohjaaja. Opiskelijat saavat enemmän valtaa omatoimista informaation hakua varten. (Saarinen 2001, 34-35.)

2.2 Alustat

Verkko-oppimisympäristöt yhdistetään usein verkkokursseihin, joiden avulla voidaan opiskella ajasta ja paikasta riippumatta. Verkkokurssit sijaitsevat oppimisalustoilla, jotka mahdollistavat vuorovaikutuksen opettajan ja oppilaiden välillä. Verkko-oppimiseen kuuluvat muun muassa verkkokurssit ja -oppimateriaalit, videoneuvottelut, verkkoseminaarit sekä tietokoneohjelmat. (Keränen & Penttinen 2007, 2.)

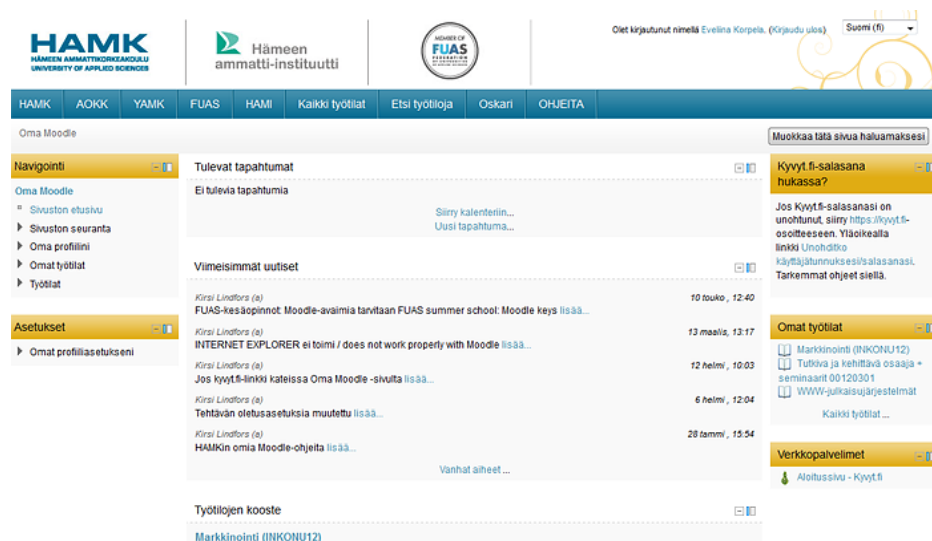
Oppimisalustoja käytetään Internet-selaimilla, niitä varten tehdyiltä palvelimilta, minkä ansiosta niitä voidaan käyttää maailmanlaajuisesti. Oppimisalustojen käyttö vaatii yleensä Internet-osoitteen lisäksi myös tunnuksen ja salasanan. Oppimisalustojen perusominaisuuksia ovat materiaali ja oppimistehtäväpankkina toimiminen, vuorovaikutustoiminnot, yhteistoiminnallisuus ja mahdollisuus antaa palautetta. (Saarinen ym. 2002, 130-172.)

Terminä verkko-oppimisalustat saatetaan virheellisesti käsittää samaksi asiaksi kuin verkko-oppimisympäristöt. Verkko-oppimisalustat kattavat kuitenkin pelkästään verkko-oppimisympäristön teknisen ratkaisun. Toisin sanoen verkko-oppimisalustat ovat vain osa verkko-oppimisympäristöä. (Saarinen ym. 2002, 113.)

WordPress-verkkokurssilla käytetään oppimisalustana Moodlea. Moodle on oppimisalusta, jolla on Suomessa paljon käyttäjiä niin oppilaitos- kuin yritysmaailmassa. Moodle on ilmainen kehittäjäyhteisön PHP-ohjelmointikielellä toteutettu tuote. (Keränen & Penttinen 2007, 72).

Verkkokurssilla tullaan hyödyntämään Moodlea yhdessä WordPressin kanssa. Moodle tulee toimimaan lähinnä kurssin materiaalipankkina, jonne opiskelijoilla on koko kurssin ajan vapaa pääsy. Kurssin luentomateriaalin lisäksi Moodleen tullaan lisäämään myös harjoitustöiden ja itse kurssityön tehtävänannot sekä palautuskansiot. Moodlen kautta opiskelijat voivat olla myös yhteydessä kurssin ohjaajiin. Kurssi tullaan perustamaan Moodleen

HAMK:n taholta, mutta vastuu Moodle-sivun ylläpidosta ja päivittämisestä jää kurssin vetäjille.

Kuva 1. Moodlen etusivu HAMK:in kautta kirjaututtaessa

2.3 Ohjelmat

Verkkokurssin toteuttamiseen käytetään seuraavia ohjelmia, ohjelmistoja, sovelluksia tai palveluita: Moodlea, WordPressiä, CamStudio-kuvankaappausohjelmaa, Adobe Premiere-videoeditointiohjelmaa ja LabManageria.

Verkkokurssin alustana toimii Moodle. Moodlesta löytyvät kaikki tarvittavat ohjeet, tehtävät ja materiaalit. Lisäksi Moodleen on luotu kurssilaisille oma keskustelualue, johon opiskelijat voivat luoda viestiketjuja ja kysyä näin toisiltaan neuvoja ja jakaa vinkkejä.

Materiaalien tuottamiseen käytettiin kolmea eri sovellusta; WordPressiä, CamStudiota ja Adobe Premiereä. Tekstidokumenttien tuottamisen tukena käytettiin WordPressiä, jonka avulla testattiin kaikkia teksteissä mainittuja esimerkkejä ja otettiin kaikki esimerkkien havainnollistamiseen tarvittavat kuvaruutukaappaukset.

Videomuotoisen materiaalin tuottamiseen käytettiin WordPressin lisäksi CamStudiota ja Adobe Premiereä. CamStudio-kuvankaappausohjelmalla nauhoitettiin esimerkkivideoita siitä, kuinka WordPressin ominaisuuksia käytetään. Kuvatut pätkät yhdistettiin ja editoitiin Premieressä.

Kurssin aikana opiskelijat loivat kukin oman virtuaalisen työasemansa LabManagerin avulla. Näin ollen opiskelijat pystyivät asentamaan virtuaalikoneille kukin oman WordPressinsä ja tekemään kurssin suorittamiseen vaaditut tehtävät.

3 PEDAGOGIIKKA

Pedagogiikka voidaan määritellä useilla eri tavoilla, ja käsitteen määritelmä riippuu pitkälti asiayhteydestä. Pedagogiikalla voidaan tarkoittaa esimerkiksi opettamiseen teoriaa ja periaatteita. Yleisesti pedagogiikan käsite liittyy kuitenkin kasvatustieteeseen ja didaktikkaan eli oppiin opettamisesta. (Hirsjärvi 1983, 142.)

Tässä opinnäytetyössä pedagogiikkaan viitataan usein verkkopedagogiikan yhteydessä. Verkkopedagogiikalla tarkoitetaan verkon hyödyntämistä opetuksessa. (Jukka Tikkanen n.d.)

3.1 Oppiminen verkkoympäristössä

Oppimisprosessit ovat erilaiset etä- ja lähiopiskelussa. Lähiopetuksessa oppimisprosessissa korostuu ulkoa oppiminen. Vastaavasti etäopiskelussa reflektiivisillä ja metakognitiivisilla taidoilla, eli oppilaan itsetietoisuudella ja kyvyllä tarkastella oppimistaan, on suuri painoarvo. Etäopiskelussa oppimisprosessissa korostuu lisäksi opitun siirrettävyys opiskeluympäristöstä todelliseen työympäristöön. (Saarinen 2001, 35.)

Etäopiskelu edellyttää oppijalta itseohjautuvuutta ja oma-aloitteisuutta. Oppimisprosessin kannalta on tärkeää, että oppija kykenee asettamaan oppimiselle tavoitteita, hallitsee ajankäyttöään ja osaa keskittyä olennaiseen. Prosessissa korostuvat myös taidot hankkia ja arvioida tietoa sekä kyky oppia oppimaan ja sietää muutoksia (Oppimisen teoriasta tukea tieto- ja viestintätekniikan pedagogiseen käyttöön 2004; Kiviniemi 2000, 11).

Etäopiskelussa myös hyvällä opiskelumateriaalilla on suuri merkitys oppimisprosessin kannalta. Tämä korostuu etenkin silloin, kun opiskelijalla ei ole reaaliaikaista mahdollisuutta esittää kurssimateriaalista kysymyksiä. Hyvä kurssimateriaali toimiikin opiskelijalle myös tietolähteenä. Lisäksi kurssimateriaalin tulisi ennaltaehkäistä oppimisprosessin hidastumista pyrkimällä ennakoimaan mahdolliset ongelmat (Saarinen 2001, 95; Kiviniemi 2000, 47.)

Parhaimmillaan kurssimateriaali jäsentää myös oppimisprosessin etenemistä. Materiaali onkin syytä järjestää johdonmukaisesti siten, että se tukee oppimista. Toisin sanoen materiaalin järjestyksen tulisi seurata mahdollisimman hyvin sisällön loogista järjestystä ja opiskelijan luonnollista etenemistapaa. Verkkokurssin suunnitteluvaiheessa olisikin hyvä ajatella suunnittelevansa ennen kaikkea opiskelijan oppimisprosessia (Kiviniemi 2000, 47; Matikainen & Manninen 2000, 152; Keränen & Penttinen 2007, 138).

Oppimisprosessin tukemiseksi verkkokurssin rakenteelliset ja toiminnalliset ratkaisut on syytä räätälöidä vastaamaan juuri kyseiselle kurssille asetettuja opetuksellisia ja toiminnallisia tavoitteita. Myös kurssin kohderyhmä yksilöllisine eroineen, tarpeineen ja erityispiirteineen tulee ottaa huomioon verkkokurssia suunniteltaessa (Matikainen & Manninen 2000, 135; Matikainen & Manninen 2000, 76).

Hyvä virtuaalinen oppimisympäristö toimii oppimisprosessia tukevan työkalun asemassa. Tällöin oppijan huomio kiinnittyy ensisijaisesti sisältöön, eikä tekniikan oppiminen kuluta oppijan resursseja. (Jyväskylän yliopiston Koppa n.d.)

4 WORDPRESS

WordPress on ilmainen, avoimeen lähdekoodiin perustuva sisällönhallintaohjelmisto. Sitä voidaan käyttää yhtä hyvin niin web-sivujen, verkkokauppojen kuin blogienkin luomiseen ja ylläpitoon. Iso osa WordPress-pohjaisista sivuista koostuukin yksityisten ihmisten blogeista. (Sometek 2012.)

WordPressin asentamiseen tarvitaan ainoastaan sopiva palvelin. Käytännössä ainoa vaatimus palvelimelta on MySQL-tuki, koska WordPress käyttää MySQL-tietokantaa tietojen tallentamiseen. (WikiPedia 2013a.)

Staattisiin web-sivuihin verrattuna WordPressillä luodut sivut ovat helpommin ylläpidettävissä ja päivitettävissä. Toisaalta WordPressiä on myös helpompi oppia käyttämään kuin esimerkiksi sen kilpailijoita, Joomla!-aa tai Drupalia. WordPressille on myös olemassa monipuolinen valikoima lisäosia ja teemoja, minkä ansiosta sivujen toiminnallisuuden ja ulkoasun muokkaaminen on käyttäjälle kohtalaisen kivutonta. (About.com n.d.; Knowledge Center 2013.)

Vuoden 2013 alussa maailman web-sivuista yli 15 % käytti WordPressiä. Tällä hetkellä se onkin maailman eniten käytetty sisällönhallintajärjestelmä. (W3Techs 2013.)

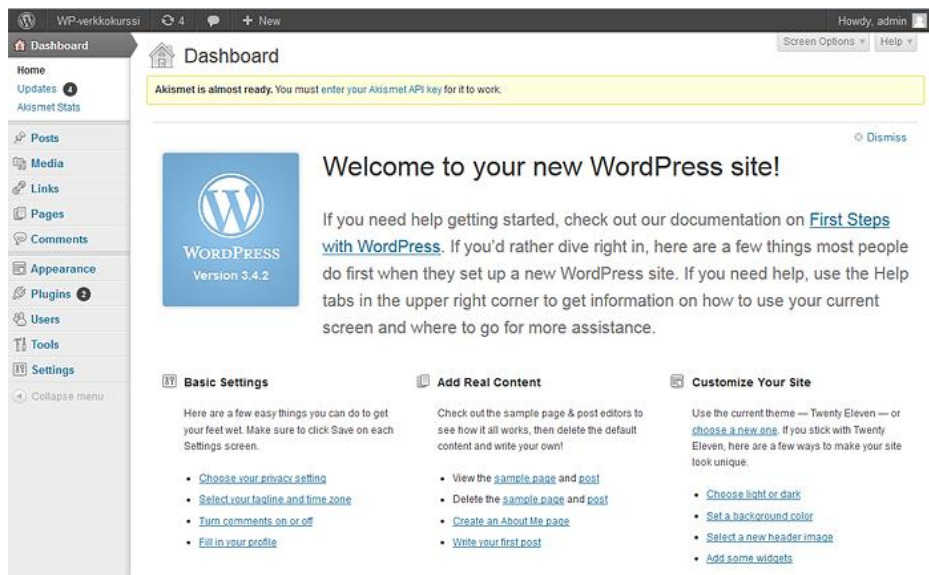
4.1 Käyttötarkoitus

WordPress-sisällönhallintajärjestelmä on tarkoitettu WordPress-pohjaisten web-sivustojen luomiseen. Perusideana on, että henkilöt ilman minkäänlaisia koodaustaitoja pystyvät luomaan mieleisensä ja tarpeisiinsa sopivat sivut helposti ja nopeasti. (WikiPedia 2013b.)

WordPress ei ole rajoitettu esimerkiksi pelkkään kotisivujen luontiin vaan kyseisen julkaisualustan avulla voidaan luoda nettisivut lukemattomiin eri käyttötarkoituksiin. WordPressin päälle voidaan luoda esimerkiksi henkilökohtaisia blogi-sivustoja tai yrityksen kotisivut. Sivuston tarpeita vastaavia lisäosia ja teemoja hyödyntämällä on WordPressin päälle mahdollista luoda jopa verkkokauppa. (WikiPedia 2013b.)

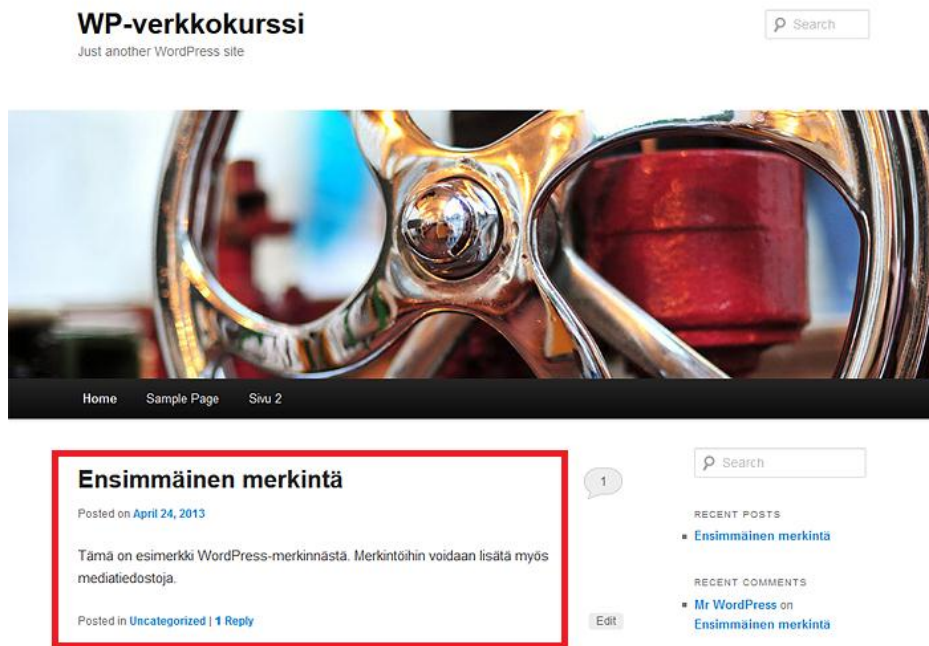
4.2 Ominaisuudet

Wordpressin keskeisimmät ominaisuudet liittyvät sivuihin ja merkintöihin, mediakirjastoon sekä käyttäjiin. WordPressillä on mahdollista luoda, muokata ja poistaa sivuja. WordPress pitää sisällään graafisen editorin, jonka avulla käyttäjä voi muokata sisältöjä haluamallaan tavalla. Graafinen editori mahdollistaa sekä tekstin muotoilun että lähdekoodin muokkaamisen. Sivuston valikot generoituvat ja päivittyvät automaattisesti käyttäjän toiminnan mukaan. (Arkimedia n.d.)

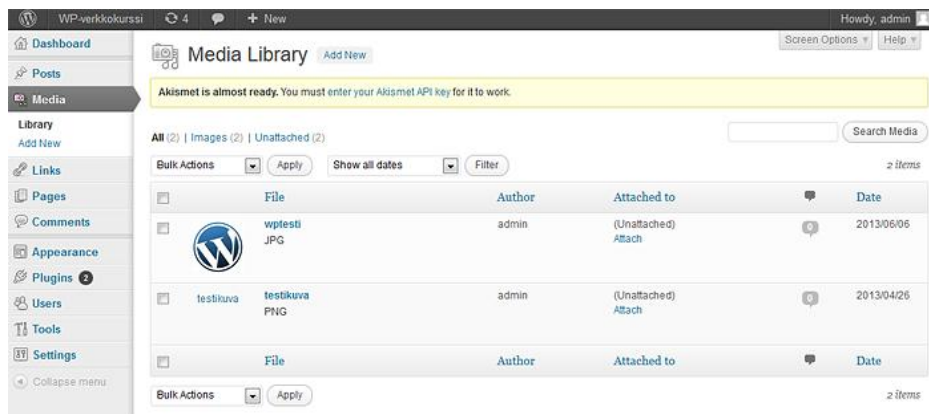
Kuva 2. WordPressin dashboard eli kojelauta näkymä, josta käyttäjä pääsee käsiksi eri ominaisuuksiin

Sivujen lisäksi käyttäjä voi lisätä, muokata ja poistaa myös merkintöjä, jotka listataan julkaisupäivämäärän perusteella järjestyksessä käyttäjän määrittelemällä sivulla. Merkintöjä voidaan käyttää esimerkiksi uutis-, blogi- tai ajankohtaisosion ylläpitämiseen. Merkinnät on mahdollista lajitella kategorian, avainsanan, kuukauden tai kirjoittajan perusteella. Lisäksi muut käyttäjät voivat kommentoida julkaistuja merkintöjä. (Arkimedia n.d.)

Kuva 3. Esimerkki merkinnästä merkittynä punaisella

WordPress sisältää myös mediakirjaston, jonka avulla käyttäjä voi siirtää kuvia, videoita ja äänitiedostoja palvelimelle. Tiedostoja voidaan tämän jälkeen liittää sivujen ja merkintöjen yhteyteen. Myös kuvagallerian luominen ja kuvien muokkaus on mahdollista. (Arkimedia n.d.)

Kuva 4. Mediakirjasto

WordPress-sivuston sisältöjä pääsee muokkaamaan henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan avulla. Käyttäjien määrällä ei ole rajoituksia. Yksittäisen käyttäjän oikeudet riippuvat hänelle määritellystä käyttäjätasosta. Käyttäjätasoa on olemassa viisi erilaista: tilaaja, avustaja, kirjoittaja, päätoimittaja sekä pääkäyttäjä eli ylläpitäjä, joka hallinnoi muita käyttäjiä. (Arkimedia n.d.)

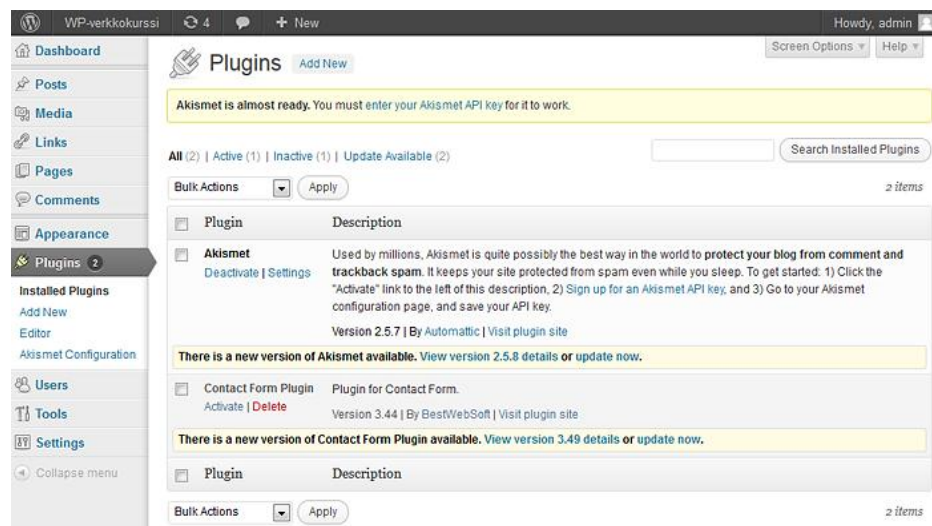
4.2.1 Lisäosat

Lisäosat mahdollistavat erilaisten ominaisuuksien hyödyntämisen WordPress-pohjaisilla sivuistoilla (WikiPedia 2013b). Lisäosia on tehty lukuisiin eri käyttötarkoituksiin, ja iso osa lisäosista on ilmaiseksi ladattavissa.

Esimerkiksi tilanteessa, jossa yritys haluaa lisätä sivuilleen palaute- tai yhteydenottolomakkeen tai kartan yrityksen sijainnista, on helpoin ratkaisu etsiä ja ladata tarvetta vastaava lisäosa. Lomakkeiden ja karttojen lisäksi myös hakukoneoptimointiin, käyttäjien hallintaan ja sosiaalisiin medioihin liittyvät lisäosat ovat suosittuja ja hyödyllisiä.

Käytännössä yksittäinen lisäosa on eräänlainen pieni sovellus tai joukko funktioita, jolla saadaan aikaan jokin toiminnallisuus tai palvelu WordPress-sivustolle. Lisäosat on kirjoitettu PHP-skriptikielellä hyödyntäen samalla WordPress Plugin-ohjelmointirajapintaa. (WordPress n.d. a.)

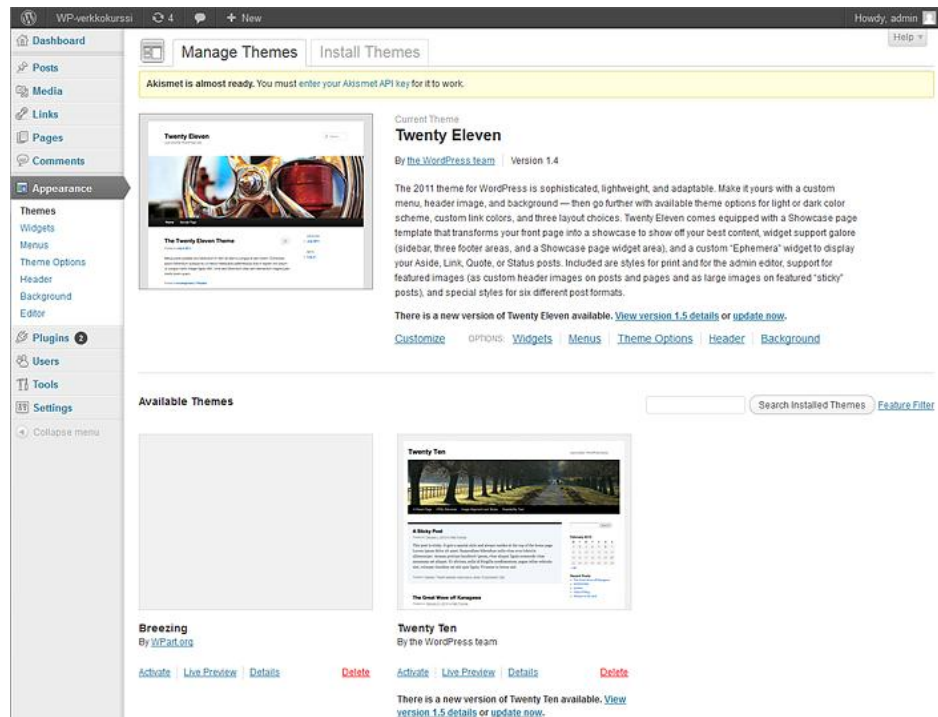
Sopivan lisäosan etsimiseen voi käyttää joko erilaisia hakukoneita tai WordPressin omaa lisäosahakua. Samaan tarkoitukseen on yleensä tarjolla useita eri henkilöiden tekemiä ja hieman erilaisin ominaisuuksin varustettuja lisäosia. Ennen lisäosan latausta kannattaa tarkistaa ainakin yhteensopivuus oman WordPress-version kanssa ja milloin lisäosa on viimeksi päivitetty.

Kuva 5. Lista WordPress-sivulle asennetuista lisäosista

4.2.2 Teemat

WordPress-sivuston ulkoasua on mahdollista muokata erilaisten teemojen avulla. Teemat mahdollistavat ulkoasun ja toiminnallisuuden muokkaamisen ilman, että sivuston tietosisältö tai rakenne muuttuu. Jotkin teemat ovat maksullisia, mutta suurin osa on ladattavissa ilmaiseksi. (WikiPedia 2013c.)

Kuva 6. Teemat-näkymä

WordPress-asennuksen mukana tulee kaksi teemaa: Twenty Twelve ja Twenty Eleven. Twenty Twelve on tämänhetkinen oletusteema ja Twenty Eleven sen edeltäjä. Oletusteema aktivoituu myös siinä tapauksessa, että käytössä olevaa teemaa ei jostain syystä löydy tai se on poistettu (WordPress n.d. b; WordPress n.d. c).

Ilmaisia teemoja on koottu esimerkiksi WordPress Theme Directory-sivulle, joka on osa WordPressin virallista sivustoa. Sivun teemat ovat ilmaiseksi ladattavissa, ja niitä voi etsiä mm. värien, asettelun, ominaisuuksien ja aiheen perusteella (WordPress n.d. b; WordPress n.d. d).

Myös räätälöityjen teemojen laatiminen on mahdollista. Yksittäinen teema koostuu template-tiedostoista ja css-tyylitiedostoista, minkä lisäksi teema saattaa sisältää functions.php-tiedoston, JavaScript-tiedostoja ja kuvia. Joka tapauksessa teeman sisältää vähintään style.css- ja index.php-tiedostot. (WordPress Codex n.d. e.)

Lisäksi on mahdollista luoda niin sanottuja lapsiteemoja. Lapsiteema perii isäntäteeman toiminnallisuuden ja ulkoasun, mutta mahdollistaa samalla niiden muokkaamisen. Käytännössä lapsiteeman koodi yliajaa isäntäteeman koodin. (WordPress n.d. f.)

5 VERKKOKURSSI

5.1 Kurssin tarkoitus

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmalla on tarvetta verkkototeutuksille. Opiskelijoille halutaan tarjota kursseja, jotka eivät ole aika- tai paikkasidonnaisia. Heillä on tällöin mahdollisuus opiskella oman aikataulunsa mukaan. Esimerkiksi opiskelijat, jotka käyvät töissä opintojen ohessa, voivat sovittaa verkko-opinnot työvuorojen lomaan paremmin.

Sisällönhallintajärjestelmiä käsitteleville kursseille löytyy myös kysyntää, koska aihe on ajankohtainen. WordPress on sisällönhallintajärjestelmänä helposti lähestyttävä verrattuna esimerkiksi Joomla!:an tai Drupaliin, minkä ansiosta se on suosittu myös yritysmaailmassa. Yhtenä tarkoituksena onkin tarjota opiskelijoille työkaluja tulevaisuutta ja työelämää varten.

5.2 Kurssin tavoitteet

Kurssin jälkeen opiskelija hallitsee WordPressin käytön perusteet ja tuntee sisällönhallintajärjestelmän ominaisuudet pintapuolisesti. Kurssin jälkeen opiskelija osaa tehdä WordPressillä yksinkertaisen sivuston ja hyödyntää siinä joitakin yleisimpiä lisäosia.

Jokaista kurssin aihealuetta kohden on asetettu tiedolliset ja taidolliset tavoitteet, jotka määritellään tarkemmin taulukossa 1. Tiedollisilla tavoitteilla tarkoitetaan lähinnä teoreettista osaamista eli opiskelija tietää ja ymmärtää, mitä WordPressin eri ominaisuudet ovat. Taidollisilla tavoitteilla tarkoitetaan vastaavasti käytännön osaamista, jolloin opiskelija osaa käyttää ja hyödyntää WordPressin eri ominaisuuksia.

5.3 Kurssin valmistelu

Kurssin valmistelu aloitettiin laatimalla toteutussuunnitelma. Toteutussuunnitelman runko rakennettiin käyttämällä apuna jo olemassa olevaa kurssimateriaalia. Käytännössä materiaalista poimittiin pääkohdat, joiden perusteella määriteltiin toteutussuunnitelman aihealueet sekä tiedolliset ja taidolliset tavoitteet.

Toteutussuunnitelman jälkeen laadittiin luonnos kurssin aikataulusta. Aikataulua ei ollut tarpeen määrittää tarkasti, koska verkko-opetuksessa oppilaat määräävät pitkälti itse oman aikataulunsa.

Tämän jälkeen suunniteltiin ja laadittiin tarvittavat kurssimateriaalit. Tekstimuotoinen materiaali oli tuotettu lähes kokonaan jo aiemmin erään toisen projektin yhteydessä, mutta tämän lisäksi kurssilaisille päätettiin

tarjota videomateriaalia. Videot tuotettiin olemassa olevan tekstimateriaalin pohjalta ja sitä havainnollistaen.

Kurssimateriaalin ja aikataulun perusteella suunniteltiin kurssin toteutussuunnitelmaan sopivat harjoitteet ja kurssityö. Samalla arvioitiin harjoitusten ja kurssityön viemää aikaa, jota vertailtiin myös kurssista saatavia opintopisteitä vastaavaan tuntimäärään.

Tämän jälkeen määriteltiin kurssin arviointiperusteet. Arvosanan päätettiin riippuvan siitä, kuinka hyvin harjoitteet ja kurssityö on suoritettu. Koska kyseessä on verkkototeutus, ei arvioinnissa voitu ottaa huomioon esimerkiksi opiskelijan yleistä aktiivisuutta tai läsnäolojen määrää.

Ennen kurssin alkamista kaikki kurssin suorittamiseen tarvittavat ohjeet kirjattiin Moodleen. Lisäksi jokaiselle kurssin aihealueelle luotiin oma moduuli, johon sisällytettiin lyhyt kuvaus aihealueesta, harjoitteet palautuskansioineen sekä linkit aiheeseen liittyviin materiaaleihin. Valmiit tekstimateriaalit ladattiin Moodleen liitteinä, jotka lajiteltiin niissä käsiteltävien aihealueiden perusteella eri kansioihin. Videot puolestaan ladattiin ensin YouTubeen, josta ne sen jälkeen linkitettiin Moodleen. Moodleen luotiin myös erilliset alueet keskustelulle ja tärkeille tiedotteille.

5.3.1 Käytännön opetusjärjestelyt

Alustana käytetään Moodlea. Kurssille ilmoittautuminen alkaa toukokuussa 2013 ja toteutetaan saman vuoden kesän aikana. Moodleen tehdään opiskelijoita varten sivut, jonka kautta he pääsevät käsiksi kurssin materiaaliin ja harjoitusten tehtävänantoihin. Harjoitukset ja kurssityö myös palautetaan Moodlen kautta.

WordPressin asennusta varten jokainen opiskelija luo itselleen virtuaalikoneen LabManagerin kautta. Tarkemmat ohjeet WordPressin asennukseen laitetaan opiskelijoita varten Moodleen.

WordPress-verkkokurssi järjestetään ajasta ja paikasta riippumattomana. Näin ollen opiskelijat voivat suorittaa kurssia omien aikataulujensa mukaisesti kesän 2013 aikana. Kurssi pidetään täysin verkossa eli lähiopetustunteja ei järjestetä lainkaan. Opiskelijat voivat olla tarvittaessa yhteydessä toisiinsa ja kurssin ylläpitäjiin Moodlen keskustelupalstan kautta.

5.3.2 Toteutussuunnitelma

Kurssin aiheena on WordPress-sisällönhallintajärjestelmä, sen ominaisuudet ja käyttö. Kurssin alussa tutustutaan WordPressin perustoimintoihin, mutta kurssin edetessä käydään läpi niin lisäosien kuin erilaisten teemojenkin hyödyntämistä. Opetuksen tavoitteena on perehdyttää oppilaat sisällönhallintajärjestelmän toimintaan ja käyttömahdollisuuksiin käytännön harjoitteiden sekä video- ja tekstimuotoisen materiaalin avulla.

Käytännössä kurssi jaetaan kaikkiaan seitsemään aihealueeseen, joilla jokaisella on omat tiedolliset ja taidolliset tavoitteensa. Kurssin aihealueet tavoitteineen käyvät ilmi taulukosta 1.

Taulukko 1. Kurssin aihealueet ja niiden tavoitteet

Viikko	Aihealue	Tiedollinen tavoite	Taidollinen tavoite
1	Perustoiminnot, päivitys, asennus	Oppilas osaa kertoa WordPressin käyttötarkoituksesta ja toiminnasta.	Oppilas osaa asentaa WordPressin, käyttää dashboard-näkymää sekä muokata WordPressin asetuksia.
2	Sivujen ja merkintöjen lisääminen	Oppilas tietää, mitä sivuilla ja merkinnöillä tarkoitetaan ja kuinka ne eroavat toisistaan.	Oppilas osaa lisätä sivuja ja merkintöjä WordPress-sivustoon.
3	Median lisääminen	Oppilas tietää, mitä mediakirjastolla tarkoitetaan ja mitä erilaisia tapoja median lisäämiseksi merkintään on tarjolla.	Oppilas osaa lisätä median mediakirjastoon ja merkintään.
4	Lisäosat	Oppilas ymmärtää, mitä lisäosalla tarkoitetaan.	Oppilas osaa hakea ja ladata lisäosia sekä ottaa ne käyttöön.
5	Sisältöjen hallinnointi	Oppilas tietää millaisia erilaisia rooleja käyttäjillä voi olla ja kuinka Members-lisäosaa voidaan hyödyntää käyttäjien hallinnoinnissa.	Oppilas osaa lisätä WordPress-sivustolle käyttäjiä, määrittää niille erilaisia rooleja sekä muokata omaa profiiliaan.
6	Teemat ja sivurakenteen luominen	Oppilas ymmärtää, mitä teemat ovat ja miksi niitä kannattaa hyödyntää.	Oppilas osaa hakea ja vaihtaa WordPress-sivustoille tarjolla olevia valmiita teemoja.
7-8	Kurssityö ja palaute	Oppilas tietää myös, kuinka WordPress-sivusto kannattaa rakentaa ja millaisia ominaisuuksia sivustolla kannattaa suosia.	Oppilas osaa luoda yksinkertaisen, mutta toimivan WordPress-sivuston tai blogin ja hyödyntää siinä erilaisia teemoja ja lisäosia.

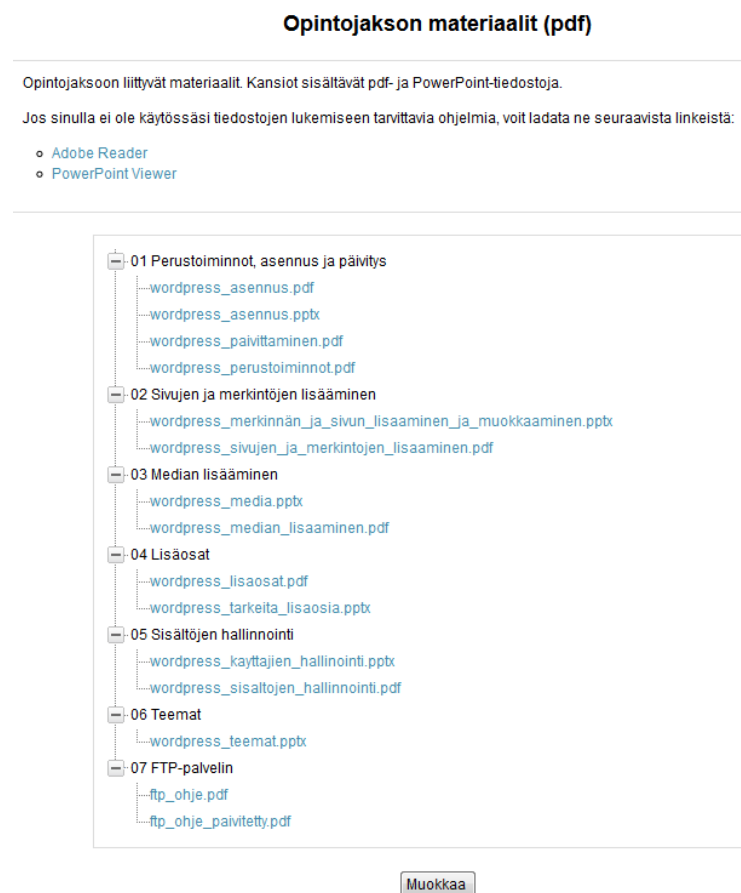
Kutakin aihealuetta käsitellään noin viikon ajan. Jokaiseen aihealueeseen liittyy video- ja tekstimuotoista materiaalia sekä harjoituksia.

Poikkeuksena kuitenkin kurssityö, jolle varataan aikaa kaksi viikkoa ja jonka ideana on, että opiskelija soveltaa kurssin aikana oppimiaan asioita.

5.3.3 Kurssimateriaali

Kurssimateriaalina käytetään pääasiassa jo aiemmin laadittuja pdf-tiedostoja, joissa käsitellään Wordpressin ominaisuuksia ja käyttöä. Materiaali sisältää myös teoriaa havainnollistavia esimerkkejä kuvineen.

Tiedostoista on järjestetty Moodleen siten, että niistä muodostuu selkeä ja aktiivista oppimiskokemusta tukeva kokonaisuus. Lisäksi materiaalit on lajiteltu kuvan 7 mukaisesti ryhmiin, joiden järjestys tukee johdonmukaista etenemistapaa.

Kuva 7. Opintojakson materiaalit Moodleassa

5.3.4 Kuvaruutukaappaukset

Kurssityötä lukuun ottamatta jokaiseen aihealueeseen liittyy videomateriaalia. Videoiden pituus vaihtelee noin minuutista kolmeen ja puoleen minuuttiin. Videoiden sisällöt ovat taulukon 2 mukaiset.

Kuvaruutukaappaukset on suoritettu CamStudio-ohjelmalla. Kuvaruutukaappaus ja videoilla kuuluva puhe on nauhoitettu yhtä aikaa.

Nauhoitettu materiaali on editoitu ja tallennettu lopulliseen formaattiinsa Adobe Premierellä.

Videopalvelu YouTubeen on tehty oma tili kurssin videomateriaalia varten. Videot eivät ole julkisia vaan niiden katsomiseksi tarvitaan linkki videoon. Nämä linkit on laitettu Moodleen jokaisen aihealueen materiaaleihin. Tämän tarkoituksena on taata, että videoihin pääsevät käsiksi vain verkkokurssille osallistuvat opiskelijat. Lisäksi videoista on poistettu kommentoinnin mahdollisuus.

Taulukko 2. Kuvaruutukaappausvideoiden sisällöt

Aihealue	Videon sisältö	Kesto
Perustoiminnot	asennus päivitys, kirjautuminen, dashboard, asetukset, linkit	1 min 24 s
Sivujen ja merkintöjen lisääminen	merkintöjen lisääminen ja muokkaaminen, sivujen lisääminen ja muokkaaminen	3 min 5 s
Median lisääminen	mediakirjaston käyttö ja median lisääminen kirjastoon, median lisääminen merkintään (from computer, from URL, media library)	2 min 57 s
Lisäosat	lisäosien haku, tietojen tarkastelu, asennus, aktivointi ja poistaminen, asennettujen lisäosien tarkastelu	2 min 14 s
Sisältöjen hallinnointi	uuden käyttäjän lisääminen, käyttäjien tarkastelu, käyttäjän muokkaaminen ja poistaminen	3 min 31 s
Teemat ja sivurakenteen luominen	teemojen haku, teeman tarkastelu, asentaminen ja käyttöönotto, teeman muokkaus ja poistaminen	1 min 34 s

5.3.5 Harjoitteet

Verkkokurssin harjoitteiden suorittaminen ajallaan on minimivaatimus kurssista läpi pääsemille. Jokaisen aihealueen harjoitteiden tulee olla suoritettuna kurssin loppuun mennessä. Arvioitu harjoite merkitään joko hyväksytyksi tai hylätyksi. Harjoitteet hyväksytysti suorittamalla opiskelija pystyy osoittamaan ymmärtäneensä ja hallitsevansa jokaisen aihealueen sisällön.

Jokaisen aihealueen tehtävistä kirjoitetaan tiivis raportti, joka palautetaan kurssin vetäjille ennen seuraavaan aihealueeseen siirtymistä. Raportteja kirjoitetaan yksi jokaista aihealuetta kohden. Raporttien tulee sisältää tekstiä ja kuvia. Harjoitteet palautetaan Moodlen kautta.

Perustoimintoihin liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Tutustu dashboard-näkymään ja etsi sieltä seuraavat ominaisuudet:
 - a. mediakirjasto

- b. asennetut lisäosat
 - c. yksityisyysasetukset
 - d. yleiset asetukset
 - e. uuden merkinnän lisääminen
 - f. luettelo sivuista
 - g. teemat
 - h. oman profiilin muokkaus
 - i. uloskirjaus
 - j. oman sivuston tarkastelu
2. Muokkaa asetuksia seuraavilla tavoilla:
 - a. sivuston kuvaus (tagline)
 - b. sivuston otsikko (title)
 - c. merkintöjen enimmäismäärä/sivu
 - d. headerin default-kuva
3. Tutustu WordPress Codex-sivustoon (codex.wordpress.org)

Sivujen ja merkintöjen lisäämiseen liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Lisää WordPress-sivustollesi uusi merkintä, johon kirjoitat vähintään kolme lausetta. Liitä merkintään myös vapaavalintainen kuva omalta koneeltasi sekä linkki jollekin toiselle sivustolle.
2. Lisää WordPress-sivustollesi uusi sivu ja sille kaksi alisivua. Määritä sivuille otsikot ja vapaavalintaista sisältöä.

Median lisäämiseen liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Lisää vapaavalintainen media mediakirjastoon.
2. Lisää kaksi vapaavalintaista mediaa johonkin merkintään mediakirjaston (from library) ja URL:n (from URL) avulla.
3. Kerro lyhyesti, kuinka median lisääminen mediakirjastosta eroaa median lisäämisestä URL:n avulla.

Lisäosiin liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Lataa vapaavalintainen lisäosa ja ota se onnistuneesti käyttöön.
2. Esittele tehtävässä 1 lataamasi lisäosa lyhyesti (250+ sanaa). Mainitse lisäosan käyttötarkoitus, ja kerro, kuinka lisäosan käyttöönotto tapahtuu. Kerro myös kenelle lisäosa mielestäsi sopii ja ketkä sitä hyödyntävät? Liitä raporttiin kuvia.

Sisältöjen hallinnointiin liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Lisää WordPress-sivustollesi uusi käyttäjä ja määritä tälle käyttäjälle jokin muu rooli kuin admin.
2. Muokkaa omaa profiiliäsi seuraavilla tavoilla:
 - a. dashboardin värimaailma admin-käyttäjänä kirjauduttaessa (admin color scheme)

b. salasanan vaihto

3. Lataa Members-lisäosa ja luo sen avulla uusi roolityyppi. Kiinnitä huomiota roolin kapasiteetteihin.

Teemoihin ja sivurakenteen luomiseen liittyvien harjoitusten tehtävänannot esitetään seuraavassa muodossa:

1. Hae ja esikatsela erilaisia ilmaisia teemoja ja ota niistä mieleisesi käyttöön.
2. Tutustu sivustosi uuteen teemaan ja esitele se lyhyesti (250+ sanaa). Kerro millaisia ominaisuuksia ja elementtejä teemassa on ja millaiseen käyttötarkoitukseen teema sopii. Listaa myös teeman plussat ja miinukset sekä arvioi teemaa yhdellä – kahdella lauseella.

Oma Moodle ► Omat työt ► WWW-julkaisujärjestelmät - 123H1 ► Perustoiminnot, asennus ja päivitys ► Perustoimintoihin liittyvät tehtävät

Navigointi

- Oma Moodle
 - Sivuston etusivu
 - Sivuston seuranta
 - Oma profiili
 - Omat työt
 - Markkinointi (INKONU12)
 - TKOS
 - WWW-julkaisujärjestelmät - 123H1
 - Osallistujat
 - Raportit
 - Yleinen
 - Yleistä kurssista
 - Perustoiminnot, asennus ja päivitys
 - Perustoimintoihin liittyvät materiaalit
 - Perustoimintoihin liittyvät tehtävät**
 - Sivujen ja merkintöjen

Asenna WordPress ja palauta seuraavista tehtävistä raportti:

1. Tutustu dashboard-näkymään ja etsi sieltä seuraavat ominaisuudet:
 1. mediakirjasto
 2. asennetut lisäosat
 3. yksityisyysasetukset
 4. yleiset asetukset
 5. uuden merkinnän lisääminen
 6. luettelo sivuista
 7. teemat
 8. oman profiilin muokkaus
 9. uloskirjaus
 10. oman sivuston tarkastelu
2. Muokkaa asetuksia seuraavilla tavoilla:
 1. sivuston kuvaus (tagline)
 2. sivuston otsikko (title)
 3. merkintöjen enimmäismäärä/sivu
 4. headerin default-kuva
3. Tutustu WordPress Codex-sivustoon (codex.wordpress.org)

Palautettava viimeistään: perjantai, 30 elokuu 2013, 23:55

Kuva 8. Perustoimintoihin liittyvien harjoitusten tehtävänannot Moodlessa

Oma Moodle ► Omat työt ► WWW-julkaisujärjestelmät - 123H1 ► Perustoiminnot, asennus ja päivitys ► Perustoimintoihin liittyvät materiaalit

Navigointi

- Oma Moodle
 - Sivuston etusivu
 - Sivuston seuranta
 - Oma profiili
 - Omat työt
 - Markkinointi (INKONU12)
 - TKOS
 - WWW-julkaisujärjestelmät - 123H1
 - Osallistujat
 - Raportit
 - Yleinen
 - Yleistä kurssista
 - Perustoiminnot, asennus ja päivitys
 - Perustoimintoihin liittyvät materiaalit**

Perustoimintoihin liittyvät materiaalit

WordPress: Perustoiminnot

Katsoaksesi videon korkeammalla kuvanlaadulla, siirry YouTubeen [tästä](#). Kuvanlaadun saa vaihdettua klikkaamalla hammasratiaan kuvaa.

Kuva 9. Perustoimintoihin liittyvien harjoitusten materiaalit Moodlessa

5.3.6 Kurssityö

Jokaisella kurssille osallistuvalla opiskelijalla on mahdollisuus tehdä harjoitusten lisäksi kurssityö. Kurssityö suoritetaan yksilötyönä.

Kurssityössä opiskelija suunnittelee ja rakentaa itselleen tai omaan harrastukseensa liittyen blogin tai kotisivun. Esimerkkinä käsityöblogi tai jääkiekkjoukkueen kotisivut. Vaihtoehtoisesti opiskelija voi tehdä kotisivut tai blogin myös jollekin oman alansa yritykselle.

Kurssityön arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti erilaisten teemojen ja lisäosien käyttöön sekä sivuston sisältöön eli sivujen ja tekstien määrään sekä käytettyihin medioihin. Myös mielikuvituksen käyttöön kannustetaan.

5.3.7 Arviointiperusteet

Oppimisprosesseja ja opintosuorituksia voidaan klassisen Bloomin erottelun avulla arvioida diagnostisesti, formatiivisesti ja summatiivisesti. Tässä tapauksessa opiskelijoiden arviointi painottuu formatiivisiin ja summatiivisiin menetelmin. (Kiviniemi 2000, 125.)

Formatiivisella arvioinnilla tarkoitetaan opetusjakson aikana tapahtuvaa arviointia. Formatiivisia arviointimenetelmiä ovat esimerkiksi havainnointi tai erilaiset tehtävät. (Kiviniemi 2000, 125.) Verkkototeutusten luonteen vuoksi tässä tapauksessa keskitytään arvioimaan opiskelijoiden osaamista kurssin aikana suoritettavien harjoitteiden avulla. Harjoitteiden arvioinnissa kiinnitetään huomiota lähinnä siihen, että tehtävänanto täyttyy. Myös huolellinen ja siisti esitystapa otetaan huomioon.

Summatiivinen arviointi viittaa tavoitteiden saavuttamisen arviointiin opetuksen päätyttyä. Tämä voidaan toteuttaa erilaisin kokein. (Kiviniemi 2000, 125.) Tässä tapauksessa opiskelijoita arvioidaan kurssin lopuksi suoritettavan kurssityön perusteella. Kurssityön arvioinnissa kiinnitetään huomiota lisäosien käyttöön, sivujen määrään ja sisältöön ja ulkoasuun. Myös tehtävänannon täyttyminen ja opiskelijan oma-aloitteisuus huomioidaan.

Kurssin läpäisemiseksi opiskelijan on suoritettava kaikki harjoitukset hyväksytysti ja ajallaan. Kurssityön tekeminen on vapaaehtoista, mutta ilman kurssityötä opiskelija ei voi saada kurssista parempaa arvosanaa kuin 1. Arvosanat tarkempine vaatimuksineen on esitelty taulukossa 3.

Taulukko 3. Arvosanat vaatimuksineen

Arvosana	Vaatimukset
5	Harjoitukset ja kurssityö tehty ja palautettu ajallaan. Kurssityö täyttää tehtävänannon erinomaisesti. Oppilas osoittaa olevansa perehtynyt kurssin aiheeseen myös itsenäisesti soveltamalla kurssilla käsiteltyjä asioita.

4	Harjoitukset ja kurssityö tehty ja palautettu ajallaan. Kurssityö täyttää tehtävänannon kiitettävästi. Oppilas hallitsee aiheen kannalta olennaiset asiat hyvin.
3	Harjoitukset ja kurssityö tehty ja palautettu ajallaan. Kurssityö täyttää tehtävänannon hyvin. Oppilas osoittaa hallitsevansa aiheen kannalta olennaiset tiedot ja taidot.
2	Harjoitukset ja kurssityö tehty ja palautettu ajallaan. Kurssityö täyttää tyydyttävästi sille asetetut minimivaatimukset.
1	Kaikki harjoitukset tehty ja palautettu ajallaan.

5.3.8 Kurssipalaute

Kurssipalaute kerätään kurssin lopuksi SoleOPS-järjestelmän palautelomakkeen avulla. Lomakkeen avulla opiskelija voi arvioida sekä kurssia että omaa työskentelyään vastaamalla erilaisiin kysymyksiin. Lomakkeen lopussa opiskelijalla on myös mahdollisuus kommentoida kurssia omin sanoin.

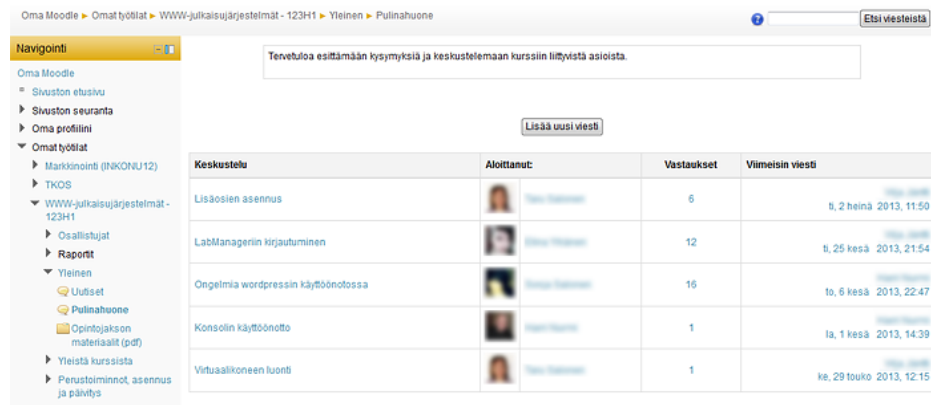
Palautetta keräämällä pyritään havaitsemaan mahdollisia ongelmakohtia, jotka voidaan jatkossa ottaa huomioon. Palautteen tarkoitus on kehittää kurssin toimivuutta ja kitkeä pois havaittuja ongelmia.

5.4 Kurssin toteutus

Kurssin virallisesti alettua, ryhdyimme valvomaan sen sujumista ja oppilaiden työskentelyä Moodlen ja LabManagerin kautta. Kesäkuun ajan keskityimme yksinomaan kurssin valvontaan, mutta jatkoimme sitten samanaikaisesti opinnäytetyön parissa työskentelyä.

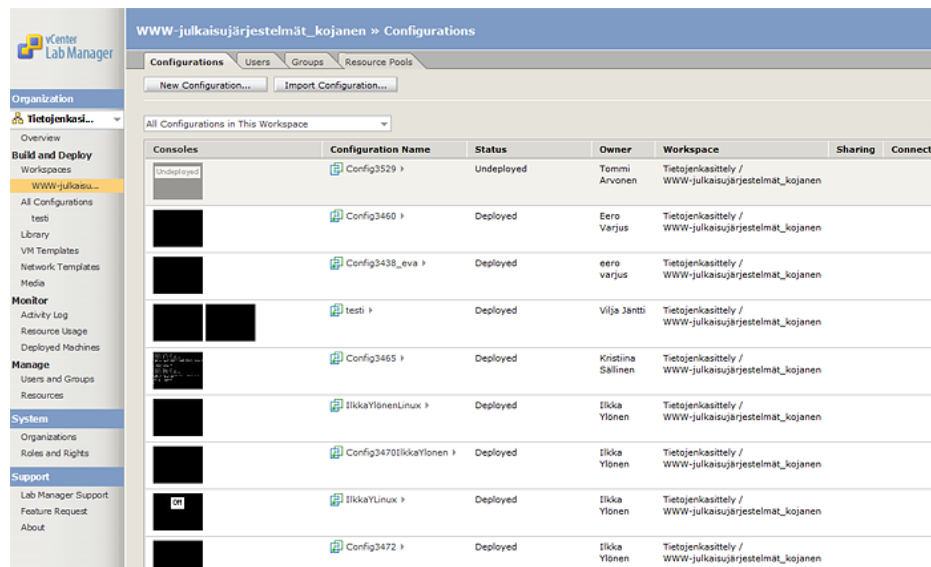
Kurssin Moodle-sivujen kautta pystyimme tarkkailemaan oppilaiden aktiivisuutta. Näimme Moodlesta, kuinka usein opiskelijat vierailivat sivuilla ja milloin he palauttivat harjoituksista pyydettyjä raportteja. Tarkistimme palautetut tehtävät sitä mukaa, kun niitä palautettiin Moodleen. Palautettavat raportit merkittiin joko hyväksytyiksi tai hyläytyiksi.

Moodlea hyödynnettiin myös ongelmatilanteiden ratkaisemiseen ja harjoitusten palautuksiin. Moodlessa "Pulinahuoneeksi" kutsuttuun keskustelupalstaan oppilaat saattoivat ilmoittaa meille erilaisista kohtaamistaan ongelmistaan niin harjoituksiin, palvelimien asentamiseen tai itse WordPressiin liittyen. Pyrimme auttamaan oppilaita näissä ongelmissa mahdollisimman nopeasti, mutta oppilaat saattoivat myös neuvoa toisiaan pulinahuoneen kautta. Pulinahuone osoittautui erittäin tärkeäksi havaittujen ongelmien määrän vuoksi.

Kuva 10. Kuvakaappaus pulinahuoneesta

Tarkkailimme myös LabManageria nähdäksemme, kuinka moni opiskelija on onnistunut asentamaan vaaditun virtuaalikoneen. Pystyimme näin valvomaan myös, kuinka moni opiskelija kykenee pääsemään käsiksi WordPress-tiliinsä ja siten aloittamaan itse verkkokurssin.

Kuva 11. Kuvakaappaus LabManager:sta

6 YHTEENVETO

6.1 Lopputulos

Kurssin valmistelu sujui meidän osaltamme odotetusti. Ainoastaan virtuaalipalvelinten hankkiminen oli odotettua hankalampaa, mikä viivästytti kurssin alkamista hieman.

Kaiken kaikkiaan kurssi sujui kohtalaisen hyvin, lukuun ottamatta muutamia teknisiä ongelmia.

Kurssimateriaalit saatiin lopulta tehtyä ja paikoilleen ajallaan, ja opiskelijat olivat alusta lähtien aktiivisia.

Kurssin keskivaiheilla ilmeni harmillisia ongelmia, jotka hidastivat opiskelijoiden etenemistä. Myös kesälle ominainen kiireettömyys alkoi tässä vaiheessa näkyä opiskelijoiden aktiivisuudessa ja palautusten määrässä.

Suurin osa opiskelijoista havahtui palauttamaan harjoituksia vasta elokuun loppupuolella. Samaan aikaan Moodlessa vaihdettiin kiivaasti vinkkejä kahden viimeisen harjoituspaketin suorittamiseen. Loppujen lopuksi verkkokurssista pääsi läpi noin kolmasosa kurssille ilmoittautuneista opiskelijoista, kuten taulukosta 4 ilmenee.

Taulukko 4. Kurssille osallistuneet ja kurssista läpi päässeet opiskelijat

Kurssille ilmoittautuneet	Kurssin läpäisseet yht.	Pelkät harjoitukset palauttaneet	Harjoitukset ja kurssityön palauttaneet
39	14	5	9

Haasteiden ilmeneminen oli kuitenkin odotettua, vaikka yritimmekin valmistautua niihin mahdollisimman hyvin etukäteen. Koska suurimmat kompastuskivet on nyt kartoitettu, on tästä hyvä jatkaa verkkototeutusten järjestämistä.

6.2 Havainnot

Palvelinten rajoitukset hankaloittivat WordPressin käyttöä huomattavissa määrin. Esimerkiksi median ja lisäosien lataaminen ja käyttöönotto vaativat erilaisia palvelinpuolen toimenpiteitä, joilta normaalitilanteessa vältyttäisiin.

Myös virtuaalikoneiden käyttöönotto tuotti osalle opiskelijoista turhaa päänvaivaa. Jotta tämä vältettäisiin jatkossa, tulee ohjeita muokata ja täydentää. Esimerkiksi Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijatunnusten avulla kirjautuminen LabManageriin on selvitettävä ja siitä tehtävä oma erillinen ohjeensa.

Osa oppilaista jätti raporteissaan kertomatta, kuinka he olivat tarkalleen ottaen päässeet tehtävänannon mukaiseen lopputulokseen. Raporttien laatimisesta olisikin hyvä laatia erillinen ohje, joka liitettäisiin vielä jokaisen moduulin tehtävien yhteyteen. Lisäksi oppilaita voitaisiin kehottaa käyttämään Hämeen ammattikorkeakoulun raporttipohjaa, joka voitaisiin niin ikään linkittää kurssin harjoitteiden yhteyteen.

Opiskelijoiden olisi hyvä päästä virtuaalikoneisiin käsiksi myös Hämeen Ammattikorkeakoulun toimipisteiden ulkopuolelta. Tästä on laadittava tulevaisuutta varten erillinen ohje.

Opiskelijat hyödynsivät keskustelualuetta kiitettävästi. Jatkossakin opiskelijoille on hyvä tarjota mahdollisuus keskustella ja jakaa neuvoja keskenään.

Opiskelijoiden aktiivisuustaso vaihteli Moodle-tilastojen perusteella kurssin aikana melko paljon. Osa opiskelijoista oli aktiivisia heti kurssin alusta lähtien, kun taas osa aktivoitui vasta selkeästi myöhemmin.

6.3 Jatkokehitys

Hämeen Ammattikorkeakoulun tulisi jatkossa pyrkiä tarjoamaan opiskelijoilleen yhä enemmän verkkototeutuksia, jotta opiskelijat voisivat sovittaa opinnot paremmin omaan aikatauluunsa. Tällöin kursseja olisi mahdollista myös hajauttaa nykyistä paremmin ilman opintoajan venymistä.

Valmiuksia verkkototeutusten järjestämiseen tulisi kuitenkin parantaa, jotta verkkokurssien toiminta olisi mahdollisimman sulavaa. Teknisiä ongelmia varten tulisi olla saatavilla tukihenkilö, joka kykenee ratkaisemaan ongelmatilanteet viipymättä.

LÄHTEET

- Aarnio, H. & Enqvist, J. 2001. Dialoginen oppiminen verkossa. Helsinki: Opetushallitus.
- About.com n.d. Content Management. Viitattu 26.7.2013.
<http://webdesign.about.com/od/contentmanagement/a/aa031300a.htm>
- Arkimedia n.d. WordPressin ominaisuudet. Viitattu 20.7.2013.
<http://www.arkimedia.fi/wordpress-julkaisujarjestelma/wordpressin-ominaisuudet/>
- Hirsjärvi, S. (toim.). 1983. Kasvatustieteen käsitteistö. Keuruu: Otava.
- Jukka Tikkasen materiaalia verkossa. n.d. Verkkopedagogiikan perusteet. Viitattu 19.2.2013.
<http://jukkitikkanen.internetix.fi/fi/sisalto/luennot/verkkopeda03/luku01>
- Jyväskylän yliopiston Koppa. n.d. Oppiminen verkossa. Viitattu 6.3.2013.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/mit/virtuaaliset-oppimisympaeristoet/oppiminen-ja-opettaminen-verkossa/oppiminen-verkossa>
- Keränen, V. & Penttinen, J. 2007. Verkkoppimateriaalin tuottajan opas. Porvoo: Docendo.
- Kiviniemi, K. 2000. Johdatus verkkopedagogiikkaan. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.
- Knowledge Center 2013. CMS Comparison: Drupal, Joomla and WordPress. Viitattu 26.7.2013.
http://www.rackspace.com/knowledge_center/article/cms-comparison-drupal-joomla-and-wordpress
- Matikainen, J. & Manninen, J. 2000. Aikuiskoulutus verkossa – Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen teoriaa ja käytäntöä. Tampere: Helsingin yliopisto.
- Oppimisen teoriasta tukea tieto- ja viestintätekniikan pedagogiseen käyttöön. 2004. Verkkoppimisen taidot. Viitattu 6.3.2013.
http://tievie.oulu.fi/verkkopedagogiikka/luku_5/verkkoppimisen_taidot.htm
- Saari, J. 2001. Etäopetus opettajien täydennyskoulutuksessa ja etäopetuksen pedagogiset menetelmät. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Saarinen, J. (toim.), Varis, T., Vainio, L., Rintala, M., Piipari, M. & Nokelainen, P. 2002. Kouluttajana verkossa – menetelmät ja tekniikat. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Sometek n.d. WordPress-paras web-ohjelmistoalusta oppilaitoskäyttöön. Viitattu 26.7.2013. <http://sometek.fi/wordpress-paras-web-ohjelmistoalusta-oppilaitoskayttoon/>

WikiPedia 2013a. WordPress. Viitattu 26.7.2013. <http://fi.wikipedia.org/wiki/WordPress>

WikiPedia 2013b. WordPress. Viitattu 26.7.2013. <http://en.wikipedia.org/wiki/WordPress>

WikiPedia 2013c. WordPress Themes. Viitattu 20.7.2013. <http://en.wikipedia.org/wiki/WordPress#Themes>

WordPress n.d.a. Themes. Viitattu 20.7.2013. http://codex.wordpress.org/Writing_a_Plugin

WordPress n.d.b. Themes. Viitattu 20.7.2013. <http://codex.wordpress.org/Themes>

WordPress n.d.c. Default theme. Viitattu 20.7.2013. http://codex.wordpress.org/Glossary#Default_theme

WordPress n.d.d. Themes directory. Viitattu 20.7.2013. <http://wordpress.org/themes/about/>

WordPress n.d.e. Theme development. Viitattu 20.7.2013. http://codex.wordpress.org/Theme_Development

WordPress n.d.f. Child themes. Viitattu 20.7.2013. http://codex.wordpress.org/Child_Themes

W3Techs 2013. Usage statistics and market share of WordPress for websites. Viitattu 26.7.2013. <http://w3techs.com/technologies/details/cm-wordpress/a>

